SAMPLE QUESTION FOR A.H.S.C. EXAM. - 2020
THIRD LANGUAGE SANSKRIT (TLS)
OBJECTIVE PART-I

Full Mark - 50

१. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा निजभाषया शुद्धम् उत्तरं लिखत। **1X5=5**

एकस्मिन् सरोवरे कश्चित् कच्छपः प्रतिवसति स्म । मूषिकः काकः मृगश्चैते त्रयः तस्य सखायः आसन्। एकदा स्थलमार्गेण अन्यं जलाशयं प्रति कच्छपः गच्छति स्म। तं कश्चित् व्याधः बद्धा स्कन्धे संस्थाप्य गृहं गन्तुम् उद्यतः। अथ मूषिकादयः बन्धुं विपद्ग्रस्तं दृष्टा दुःखिताः। ते कच्छपं मोचयितुम् उपायं चिन्तितवन्तः। उपायम् अनुसृत्य मृगः जलाशयस्य समीपे मृतवत् अपतत्। काकश्च तस्योपरि उपविश्य चञ्च्वा विलिखति स्म । अथ भ्रमणकारणात् तृषार्त्तः व्याधः सरोवरात् जलं पीत्वा अदूरे पतितं मृगम् अपश्यत्। अतः स जलाशयस्य समीपे कच्छपं निधाय मृगसमीपं गतः। अस्मिन् अवसरे मूषिकः आगत्य कच्छपस्य बन्धनम् अच्छिनत्। ततः बन्धनमुक्तः कच्छपः जलाशयं प्रविष्टः । मृगकाकौ अपि आगच्छन्तं व्याधं दृष्टा सत्वरं पलायितौ । अथ स व्याधः मृगलोभेन पूर्वगृहीतं कच्छपं न प्राप्तवान्। अतः व्याधः निराशः सन् गृहं प्रस्थितः। सष्ठूक्तम्

यो ध्रुवाणि परित्यज्य अध्रुवाणि निषेवते,
ध्रुवाणि तस्य नश्यन्ति अध्रुवं नष्टमेव हि।।

(क) कच्छपः कुत्र प्रतिवसति स्म?

उत्तर :...

....

(ख) मूषिकादयः कच्छपं किं कर्त्तुम् उपायं चिन्तितवन्तः ?

उत्तर :...

....

(ग) काकश्च मृगस्य उपरि उपविश्य चञ्च्वा किं करोति स्म?

उत्तर :...

....

(घ) बन्धनमुक्तः कच्छपः कुत्र प्रविष्टः?

उत्तर :...

....

(ङ) व्याधः कथं पूर्वगृहीतं कच्छपं न प्राप्तवान् ?

उत्तर :...

....

२. प्रदत्तवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां सकारणं विभक्तिं लिखत - **1X5=5**

(क) ननु इदमस्य सिंहशावक<u>विमर्दात्</u> परिभ्रष्टम्।

उउत्तर :...

....

(ख) सन्न्यासी अपि स स्वजनन्या: दु:खानि निवारयितुं सततमचेष्टत।

उत्तर :..

....

(ग) जगत् परित: आवरणं पर्यावरणम्।

उत्तर :..

....

(घ) मदीयभारेणातिश्रान्त: त्वम्।

उत्तर :..

....

(ङ) भवते पूर्वं भैक्ष्यं निवेद्य अपरं चरामि।

उत्तर :..

....

३. सन्धिविधानं / विच्छेदं कुरुत: - 1X5=5

(क) एहि + इति = ...

(ख) वसुधा + एव = ...

(ग) शिशो: + नाम = ...

(घ) विमृशन्निव = ...

(ङ) प्रोक्ता = ...

४. रिक्तस्थाने समासनाम / समस्तपदं / व्यासवाक्यं लिखत - 1X5=5

(क) हृत्ताप: = ... = षष्ठीतत्पुरुष:

(ख)................. = न साधु: = नञतत्पुरुष:

(ग) स्वभावसरल: = स्वभावेन सरल:= ....

(घ) वायुमण्डलम् = ... = षष्ठीतत्पुरुष:

(ङ) .... = क्षुधया ऋत: = तृतीयातत्पुरुष:

५. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां संशोधनं कृत्वा लिखत - 1X5=5

(क) आसीत् धौम्यस्य ऋषेः उपमन्र्युनाम शिष्यः।

उत्तर :..

....

(ख) ग्रामस्य निकषा नदी प्रवहति।

उत्तर :..

....

(ग) पिता गृहस्य यावत् गच्छति।

उत्तर :..

....

(घ) कार्यमिदं मम दुष्करम्।

उत्तर :..

....

(ङ) रामः सहित्येन निपुणः।

उत्तर :..

....

६. एकपदेन स्त्रीप्रत्ययरूपं लिखत - 1X5=5

(क) काकस्य स्त्रीप्रत्ययरूपम्

उत्तर :..

(ख) शिवस्य पत्नी

उत्तर :..

(ग) यवनानां लिपिः

उत्तर :..

(घ) मुनेः पत्नी

उत्तर :..

(ङ) गोपजातीया स्त्री

उत्तर :..

७. अधोलिखितानि पदानि व्यवहृत्य पृथक् वाक्यानि रचयत - **1X5=5**

(क) रोचते

उत्तर :..

(ख) त्रि:

उत्तर :..

(ग) विश्वसिति

उत्तर :..

(घ) प्रयोजनम्

उत्तर :..

(ङ) लज्जते

उत्तर :..

८. शुन्यस्थाने शुद्धप्रकृतिं / प्रत्ययं लिखत **1X5=5**

(क) उपस्थाय = उप + ... + ल्यप्

(ख) आधार: = आ + धृ + ...

(ग) प्रसूता = प्र + ... + क्त(टाप्)

(घ) गत्वा = गम् + ...

(ङ) दमनम् = ... + ल्युट्

९. प्रदत्तवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां मातृभाषया अर्थं लिखत **1X5=5**

(क) भैक्ष्येण वृत्तिं करोमि ।

उत्तर :..

(ख) तदलं सम्भ्रमेण ।

उत्तर :..

(ग) सर्वभूतहित: साधु: ।

उत्तर :..

(घ) प्रविवेशाथ रामस्तु स्ववेश्म सुविभूषितम् ।

उत्तर :..

(ङ) बलीय: खलु भीतोऽस्मि ।

उत्तर :..

१०. प्रदत्तवाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - **1X5=5**

(क) सृष्टिप्रक्रियायां पञ्चमहाभूतानि परस्परं संश्लिष्टानि।

उत्तर :...

(ख) अधुना सर्वजलचराणां क्षेमं भविष्यति।

उत्तर :...

(ग) तथा उक्त्वा गुरवे सर्वं भैक्ष्यं न्यवेदयत् ।

उत्तर :...

(घ) अतीव मेधाविन: तस्य स्मृति: नितरां प्रखरा आसीत्।

उत्तर :...

(ङ) नामसादृश्येन वञ्चितो मातृवत्सल: ।

उत्तर :...